

Ordliste – lulesamiske appellativer

Kilde: H.R. Mathisen (1991), *Sámi kulturmuittut*, s. 163–164.

Bearbejdet til lulesamisk av Samuel Gælok.

Der beskrivelsene på lulesamisk ikke er overensstemmende med Mathisens nordsamiske forklaring, settes den lulesamiske benevnelsen i egen rad. Tom kolonne foran nordsamisk benevnelse indikerer at benevnelsen ikke er den samme på lulesamisk, eller at forklaringen er ufullstendig / ikke helt dekkende.

Lulesamisk	Nordsamisk	Norsk	Kommentarer av SG
allagis – allagisá	aláš – alážat	høyde	også alladis – alladisá
ája – ádjaga	ája – ádjagat	kilde, oppkomme	
ájdde – ájde	muotki (muorki) – muotkkit	eid	
ávttje – ávtje		kløft , canyon, juv	jf. gievttse, gárssá, gurssjo, riehppe, ruovdásj, skuhtjo, skurttjo
ávttso – ávtso		skogsnar (tett), krattskog av blandingsskog i fuktig terreng eller på begge sider av en bekk	jf. ráhto, soavvo
bájkke– bájke	báiki – báikkít	sted,	jf. sadje
bákte – bávte	bákti – bávttit	berg, klippe, flåg	
bákte – bávte	orrit (hurrit) – orihat	laberg, lavt berg ved sjøen	
	borri – borit	kant; en slags fjellform	
buollám buolláma	buollán – buollámat	brannmark, “brenne”	
buollda – buolda		li	
buollda – buolda	rápmá – rámat	skogli,	miehttsebuollda. Jf. vierdav, vuostoj,
	buolža – buolžžat	bratt morenerygg, tørr grushøyde, ofte med skarp kant	
bælldo – bældo	bealdu – bealddut	åker	ahkkar (tilpasset lån)
båhke – båge	bohki – bogit	innsnevring, pass	den smaleste delen av landtunge el. myr
bállne – bålne	boldni – bolnnit	liten rund haug	hump, større tue,
bårre – bære		Høyeste punkt på noe, f.eks. berg, fjellrygg, ås, eller på et landområde	kan også være slett fjellrygg
dievvá – dievá	dievvá – dievát	bakke, haug, bakketopp	jf. buollda, mielle, rábma, vierra
dirvvo – dirvo	vuohppi – vuohpit	kjos	
duottar – duoddara	duottar – duoddarat	vidde	
ednam – ednama	eanan – eatnamat	jord, jorde, mark, land	
fiervvá – fiervá	fiervá – fiervvát	fjære	
gádde – gátte	gáddi – gáttit	strand, breidd	stráddu (lånord)
	gáisá – gáissát	høyt fjell, tind	

Ordliste – lulesamiske appellativerKilde: H.R. Mathisen (1991), *Sámi kulturmuittut*, s. 163–164.

Bearbeidet til lulesamisk av Samuel Gælok.

gájsse – gájse	gáisi – gáissit	høyt fjell, tind	jf. snjurttje, tjáhkka, tjárro, várre
gajbba - gajba		Utstående berg heller	Gajbba ble bl.a. benyttet som ly for vær, og/eller overnattingsplass
gálav – gállama	suohpa – suohppaga	vadested i elva	
gálldo – gálldo	gálldu – gáldut	kilde	jf. ája
gáallo (l’l) – gáallo		flytteblokk, stor stein	jf. giergge
giedde – giette	gieddi – giellit	eng	
giehtje – gietje	geahči – geažit, -geaš-	ende, spiss	
gielas – giellasa	gielas – giellasad	kjøll, landrygg	kan også være Lav åsrygg
giergge – gierge	geađgi – geađggit	stein	jf. gáallo, stor stein, flytteblokk
gihttje – gihtje		Utstående skarp kant av noe, framspring	jf. snjuhtje, snjurttje
goabrre – goabre		utoverhengende stup eller kant, overheng, på berg, fjell, og snøskavl	<i>goabrrebákte</i> utoverhengende berg, klippe. En mindre <i>goabrre</i> er <i>goabbme</i>
guojkka – guojka	guoika – guoikkat	fossestryk	
guojkka – guojka	geavņņis – geavņņát	stort stryk	
gurra – gurá	gurra – gurat	skar, kløft, smal søkk	jf. gievttse, njoasske, nuohkke
gáhpe – gábe	gohpi – gobit	senkning i terrenget	jf. liehke, skáhppe, slienngge
gárssá	gorsa – gorssat	dyp kløft, smal kløft med bratte vegger, ravine	jf. ávttje, gurssjo, njiráv, ruovdásj, skuhtjo
gárttje – gártje	gorži – goržžit	foss med fritt fall, fossefall	
hárjje – hárje	hárji – hárjjit	manke, høyderogg	berggás
jalgga – jalga	jalga – jalggat	slette, flatt terreng	jf. láhko, lænndo, vahta, vallda
	jalvi – jalvvit	kort stille sted ml. to stryk eller fosser	
	jarin – jarinat	mindre utvidelse av en elv (mindre enn luoppal)	
jávrrásj – jávrátja	jávrráš – jávrrážat	diminutiv form av jávrre (et lite vatn)	
jávrrre – jávrre	jávri – jávrrit	vann, innsjø	jf. hávrrre, Virihávrrre
jiegge – jiekke	jeaggi – jeakkit	myr	jf. áhpe, jækkásj, jækkástahka
jiehkke – jiehke	jiehkki – jiehkit	isbre, jøkel	snøfelt, snøbre som

Ordliste – lulesamiske appellativerKilde: H.R. Mathisen (1991), *Sámi kulturmuittut*, s. 163–164.

Bearbeidet til lulesamisk av Samuel Gælok.

			ikke smelter på sommeren, større enn jassa
	jorbmi – jorpmi	dypt myrhull	
juovva – juova	juovva – juovat	steinur	
jækkásj – jækkátja		liten myr	diminutiv av jiegge
jåhkå – jågá	johka – jogat	elv	jf. ædno, jågásj
jåhtulahka – jåhtulagá	geinnodat – geinnodagat	flyttevei, flyttestrøk	jf. gejnudahka er oppmerket fl.vei på lulesamisk
ladnja – lanjá	latnja – lanjat	sprekk, åpning, lem el. avsats i fjellsiden	jf. loabme, láhko, liehke, låpptå
láhko – lágo	láhku – lágut	vid senkning i fjellet	slett treløs platå i fjellet over tregrensen
lássásj – lássátja	lássáš – lássážat	dimin. av lásses	
	lás(s)is, lássá – lássát	flatt skjær, svaberg	
lásses – lássá		svaberg, bergflate (glatt), stor flat stein som stikker oppa v jorda	jf. slædo
	láttu – láddot	tjern	
	leakša – leavššat	bløt grasmyr, stor ávži	
liehke – liege	leahki – leagit	dal, dalføre	fordypning, senking i terrenget jf. vákkudahka, læhkálahka
	loapmi – loamit	åpning, mellomrom, åpent rom under noe	
loabme – loame		Terasse, avsats i fjellsiden, lite dalsøkk i fjellsiden	
	luohkká – luohkát	bakke, li	
luokta – luovta	luokta (luofta) – luovttat	vik, bukt	jf. oagge, oaggás
luoppal – luobbala	luoppal – luobbalat	vann i elvefar, stor utvidelse av elv	stilleflytende utbuktning i bekk, elv, lite vatn eller tjern (med inn- og utløp)
luoppal – luobbala		tjern	luoppar, luobbara (l > r) jáppål, járem
låpptå – låptå	lokta – lovtat	loft, terrasse avsats i fjellside	større enn ladnja
	maras – marrasat	høydedrag med skog	
merragádde	riddu – rittut	kyst, strand	
miehtse – miehtse	meahcci – meahcit	skog, utmark, villmark, ødemark	
mielle (I'I) – mielle	mielli – miellit	elvemel, høy innsjøbredd	sandbakke, bratt åpen sandbakke, ofte ved elv, elvemel.
muorkke – muorke		smal landremse	jf. ájdde

Ordliste – lulesamiske appellativerKilde: H.R. Mathisen (1991), *Sámi kulturmuittut*, s. 163–164.

Bearbeidet til lulesamisk av Samuel Gælok.

		mellom sjøer el. Elver, eid mellom to innsjøer	
máhkke – máhke	mohkki – mohkit	bukt, sving	innbuktning
másske – máske	moski – moskkít	innelukket sted (bukt, botn)	lukket dal, jevn dalbotn omgitt av fjell på flere sider, innbuktning i fjellterreng
	nannán – nannámat	fastland	
	niitu – niittut	natureng	
njavoĵ – njavvuha		sted med sterk strøm (med jevn overflate)	jf. njavve, strávve
njavve – njave	njavvi – njavit	mindre elvestryk	jf. járgge, njavoĵ, strávve
njálmme – njálme	njálbmi – njálmmit	mun, åpning	
njálmudahka – njálmudagá		munning	
	njanggot – njanggoĵat	stor lang fjellrygg som smalner av	
njárgasj – njárgatja	njárggaš – njárggažat	dimin. av njárgga	
njárgga – njárga	njárga – njárggat	nes, halvøy	
njárre – njáre		Et landområde som smalner av	jf. báhke
njiráv – njirrama	njirran – njirramat	bratt skredfar i fjellside, steinet og tørt elfefar, bekkefar	jf. gárssá, gurssjo, jáhkárájgge, ruovdasj
njirram – njirrama		samme som njiráv	bøyningsstammen – njirram- har blitt til nominativ entall
njoasske – njoaske	njoaski – njoaskkit	høyfjellsskar, dalsøkk, dalsenkning (mellom fjellrøgger el. fjelltopp)	jf. gievttsse, gurra, láhko
njunjes – njunnjá (s)	njunis – njunnása	lavere fjellnos, utløper av fjell	
njunne – njunje	njunni (junni) – njunit	fjellnos, nese, neselignende fjell	
njuorra – njuora	njuorra – njuorat	grunne, (i ha vel. innsjø) fiskebanke	jf. sájddejuorra, tsáhkulahka
	nuorri – nuorit	sund	
nuorre – nuore		hav, sjø (i en fjord)	jf. merra, áhpe
oajvve – oajve	oaiivi – oaiivvit	rund fjelltopp (hode aktig fjell)	
	oaiivvuš – oivožat	os, elveutløp i innsjø	
oalgge – oalge	oalgi – oalggít	skulder, fjellaksel	
	rahpis – ráhppásat	ulendt terreng	
rábma – ráma	ráhppat – rahppadat	bratt skråning	
	ráigi – ráiggít	hull	
	rášša – ráššat	høyfjellsområde uten vegetasjon, dekket av	

Ordlisten er utarbeidet i forbindelse med Árrans pitesamiske stedsnavnprosjekt.

Prosjektet er finansiert av Sametinget og Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet.

Ordliste – lulesamiske appellativerKilde: H.R. Mathisen (1991), *Sámi kulturmuittut*, s. 163–164.

Bearbeidet til lulesamisk av Samuel Gælok.

		små flate stein	
	reakčá – reavččát reašši – reaššit	stor flat fjære med leirbunn, utleire	
riehppe – riehpe	riehppi – riehpit	botndal	dyp trang (fjell)dal, v- dal; jf. ávtjtje, gársså, ráhtje, skuhtjo, vágge
rijdda – rijda	riidi – riiddit	isolert (temmelig bratt) gressli, skogli	gressbevokst skråning (til fjells) gressli i fjellskråning. Jf. várrebállte
	rivdnji – rivnnjit	smalt sund med strøm	
roavve – roave	roavvi – roavit	brent mark med ungskog, skogbevokst ås	brannsted, sted hvor det har vært brann, jf. buollám, guorbba
	rungu – runggut	steil fjellvegg	
ruohto – ruodo		Myrlendt mark på høyfjellet med spredte vier el. bjørkekjerr	jf. jækkástahka, sarmme
rágge – rákke	roggi – rokkit	grop, fordykning	jf. rájgge, runnda, suoves, tjiehppa, tjilla, tjiegat
ráhtje – ráttje	rohči – rožit	Liten smal dal, innsnevring, trangt dalføre, trang passasje	jf. basska, gurra, riehppe, skuhtjo
ráhto – rádo	rohtu – rođut	kjerr, krattskog	jf. ávttsso, sierggaráhto, ruohto
sadje – saje	sadji – sajit	sted, plass	
savoj – savvuna	savu (savvon) – savvonat	stilleflytende del av større elv, løn	jf. luoppal, vielmes
Sábme, Sámeednam	Sápmi	Sameland	
	sáđga – sáđggat	flat mo, flat grasmak (tildels med vidje)	
	sáhčir – sáhčirat	skarp fjellkam	
	sáiva (sávja) – sáivvat	ferskvann, liten innsjø uten tilløp	
sájvva – sájva		hellig sjø, hellig fjell el. berg	jf. basse
	seaibbuš – seibožat	langstrakt skråning som utløper fra fjell	
siejdde – siejde	sieidi – sieiddit	seide, offerstein el. – klippe	jf. basse, sájvva
	siida – siiddat	reinby, teltby, grend, heim, samisk samfunnsenhet med tilhørende plikter og rettigheter	
skájdde – skájde	skáidi – skáiddit	landet mellom to elver som møtes, elvmøthei	
skierre – skiere	boađđu – boađut	skjær	
skáhpe – skáhpe	gohppi – gobit	liten bukt	sekkformet

Ordliste – lulesamiske appellativerKilde: H.R. Mathisen (1991), *Sámi kulturmuittut*, s. 163–164.

Bearbeidet til lulesamisk av Samuel Gælok.

			innbuktning, liten (bratt) bukt ved sjø/vann
sláddo – slátto	láddu – láttut	dam, vannpytt, sølepytt	jf. jáppål, tjern= luoppal, luoppar, járem, jáppål
slædo – slædo	šleađđu – šleađut	svaberg	
snjurttje – snjurtje		spiss (om fjelltopp, hustak, kirkespir)	jf. gihttje, snjuhtje
strávve – strávve	rávdnji – rávnnjit	strøm	
suohpa– suohppaga		snøbro over elv, bekk el. bresprekk på våren og forsommeren	jf. gielbar
	suohpáš – suohpážat	overgangssted, vannskille (ml. to fjellvann)	
suollusj – suollutja	sulloš – sulložat	holme, dimin. av suolu	jf. suoloj
suoloj – suollu	suolu – sullot	øy	jf. suollusj
	suorgi – suorggit	forgreining, linje, sidedal, sideelv	
	suorri – suorit	forgreining	
	suovka – suovkkat	tett småskog eller vidjekratt ved elv eller bekk hvor man skjærer sennegress	
tjavelk – tjavelga	čielgi – čielggit	landrygg, fjellrygg	
	čeabet, čeabehat	hals, halslignende fremspring på fjell	
	čearru – čearut	vegetasjonsfattig høyfjellsstrekning	
tjiegnalis – tjiegnalisá	fávli – fávllit	dyp, dyp (i hav)	
tjoalmme – tjoalme	čoalbmi, čoalmmi	sund	
tjåhkkå – tjåhkå	čohkka – čohkat	fjelltopp, tind	jf. gájsse
tjárro – tjáro	čorru – čorut	mindre høyderygg	ryggformet forhøyning
	uitu – uittut	en liten kjos i et vann	
vallda – valda		høyfjellslette	tørr gressbevakst og treløst slette på fjellområder
vágge – vákke	vággi – vákkit	dal (omgitt av fjell) liten dalsenkning	vid skogledt dal er <i>vuobme</i>
váhke – váge	váhki – vágit	våg	eldre samifiserig av våg
vállja – válja	vađđa – vađat	åpen slette med skog rundt	
várddo – várdo	várdu – várddut	utsiktsplass	
várre – váre	várri – várit	fjell	
vielmes – vælmmá		Stilleflytende vann eller dypt sted i en kanal, fure i elv el. å	kan også være elvegrein i deltalend. Jf. aho, luoppal, savoj
vielmes – vælmmá	fielbmá – fielmmát	stille elv, stille i elv	jf. aho, luoppal, savoj

Ordliste – lulesamiske appellativer

Kilde: H.R. Mathisen (1991), *Sámi kulturmuittut*, s. 163–164.

Bearbeidet til lulesamisk av Samuel Gælok.

	vielti – vielttit	bakke, fjellside	
vuobme – vuome	vuopmi (vuommi) – vuomit	skogland, vid dal med skog	
vuodna – vuona	vuotna (vuonna) –	fjord	
vuohppe – vuohpe		poll, bukt med trangt inn/utløp	
vuonasj – vuonatja	vuonaš – vuonažat	liten fjord (diminutiv)	
vuovdde – vuovde	vuovdi – vuovddit	skog	jf. miehtse, vuobme
ædno – æno	eatnu – eanut	stor elv, flod	
årddå – årdå	orda – orddat	skoggrense, tregrense	